

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al „Garnizoanei forțelor armatei sovietice” din or. Budapesta, din 13 septembrie 1948, în cauza penală privind condamnatul

*Ăder Ivan Iacovlevici, născut
în anul 1926, originar din s. Alexandreni, r-nul Bălți,
fără antecedente penale.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al „Garnizoanei forțelor armatei sovietice” din or. Budapesta, din 13 septembrie 1948, Ăder Ivan a fost condamnat în baza art. 58-4, 58-10 alin. (2), 31, 58-2, 49 Cod penal al RSFSR la 25 ani privațiune de libertate, cu decăderea din drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpatul Ăder Ivan, locuind pe teritoriul temporar ocupat de trupele germano-române și avînd atitudine ostilă față de puterea sovietică, activînd pentru autoritățile de ocupație în perioada an.1942-1943, a manifestat antisovietism și a recrutat tineri în rîndurile armatei româno-germană germane. În toamna an.1943 s-a înrolat în armata germană și a luptat împotriva partizanilor din Iugoslavia.

În perioada din octombrie 1945 - 1948, fiind înrolat în armata sovietică și avînd o atitudine ostilă față de regimul din URSS, a desfășurat agitație contrarevoluționară în rîndurile ostașilor, orientată împotriva colhozurilor și puterii sovietice, dar în favoarea orînduirii capitaliste.

Sentința a devenit irevocabilă prin necontestare.

3. La 02 iulie 2014, adjunctul Procurorului General, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârii menționate și încetarea procesului penal în privința lui Ȃder I.

Recurentul a invocat că Ȃder I. a fost condamnat pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul lui la un proces echitabil.

4. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul Gheneral Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța de fond a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile inculpatului și probele conținute în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să se apere însuși și fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lîngă aceasta, conform art. 3 lit. b), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sînt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*activitate contrarevoluționară*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărîri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța de fond în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărîrea atacată și dovedesc univoc că fapta condamnatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, iar conform art. 275 pct. 3), 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă fapta nu întrunește elementele infracțiunii se adoptă o sentință de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărîrea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărîrii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că fapta condamnatului nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

5. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Igor Serbinov, casează total sentința Tribunalului militar al „Garnizoanei forțelor armatei sovietice” din or. Budapesta, din 13 septembrie 1948, și dispune încetarea procesului penal privind acuzarea lui Ȑder Ivan Iacovlevici de săvîrșirea infracțiunilor prevăzute la art. art. 58-4 și 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Ȑder Ivan Iacovlevici este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.
Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun